

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 115
din 20.02.2019

Dosar nr.: 516/2018

Petiția nr.: 4681/23.07.2018

Petent: Sindicatul Polițiștilor "Diamantul" (prin adresa primită de la Ministerul Afacerilor Interne)

Reclamat:

Obiect: text discriminatoriu publicat pe rețeaua facebook

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

Sindicatul Polițiștilor "Diamantul" – București, strada Ienăchiță Văcărescu nr. 17A, sector 4

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Text publicat pe rețeaua facebook care aduce atingere demnității polițiștilor și instigă la ură

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor 4854/30.07.2019 și 4681/30.07.2018, a citat părțile pentru data 28.08.2018.

4. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Petentul, persoană juridică cu personalitate legal dobândită conform sentinței civile nr. 22 (PJ)/23.11.2006, pronunțată în dosarul nr. 15033/302/2006 al Judecătoriei sectorului 5, sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la un text publicat de petent pe contul său personal de pe rețeaua facebook.com în data 21.07.2018: *"Aș vrea să înțeleg, dar nu pot. De ce se opun polițiștii de la rutieră la presemnalizarea radarelor, ca mijloc de prevenție? Doar pentru că dispăre șpaga? Doar pentru că nu mai pot sta la pândă? Doar pentru că nu mai pot fi aroganți? Ieri am circulat prin Italia circa 500 de km. Peste tot radare presemnalizate, șoferii încetinesc și se feresc de accidente și amenzi. De ce mor în prezent pe șosele domnilor de la rutieră 2000 de*

oameni? E bine așa? Vânați și morți? Nu vă apasă niciodată numărul mare de morți pe șosele, faptul că în loc să preveniți, voi pândiți și oamenii mor în accidente? Nu vă mai satură nimeni de ciubuc?”

6. Petentul consideră că scopul postării este vădit de a instiga la ură națională împotriva polițiștilor, de a se afecta demnitatea și onoarea acestora precum și de defăimare a categoriei profesionale.

7. Petentul consideră că textul publicat pe pagina facebook a reclamatului încalcă limitele dreptului la libera exprimare iar mesajul, scopul și consecințele acestuia sunt agravate de împrejurarea că autorul este un politician cunoscut PNL și un formator de opinie în rândul societății.

Sușinerile reclamatului:

8. Reclamatul, în punctul său de vedere, susține că în data 20.07.2018 a publicat pe pagina contului său personal, găzduit pe rețeaua facebook, o declarație politică ca urmare a scrisorii Grupului Polițiștilor Rutieri adresată Președintelui României prin care se atrăgea atenția că, după adoptarea modificărilor aduse Codului Rutier care vizează presemnalizarea radarelor, numărul accidentelor rutiere, având cauză viteza excesivă, va crește.

9. Acesta susține faptul că deși legea privind modificarea codului rutier a stat în dezbatere publică aproape doi ani, niciun sindicat sau grup nu a adus vreun amendament sau să fi făcut vreo adresă prin care să arate că nu sunt de acord cu aceste modificări. Scrisoarea și reacția publică a apărut după ce modificările la Codul Rutier au fost adoptate de Camera Deputaților, fiind votate de 226 de deputați și urmau să fie publicate în Monitorul Oficial.

10. Scopul postării nu a fost nicidecum cel susținut de petent, de a instiga la ură națională împotriva polițiștilor sau de a afecta demnitatea și onoarea acestora, ci a dorit, prin acea postare, să afle dorința persoanelor cu privire la presemnalizarea radarelor și dacă presemnalizarea acestora reprezintă un mijloc de prevenție, având în vedere că anual se înregistrează 2000 de decese în urma accidentelor de circulație.

11. În ceea ce privește instigarea la ură, reclamatul prezintă definiția acesteia: **ÚRĂ**¹, (rar) *uri*, s. f. Sentiment puternic de ostilitate, atitudine dușmănoasă față de cineva sau de ceva. – Din *urî* (derivat regresiv). Iar definiția propagandei: **PROPAGÁNDĂ**, *propagande*, s. f. Acțiune desfășurată sistematic în vederea răspândirii unei doctrine politice, religioase etc., a unor teorii, opinii, pentru a le face cunoscute și acceptate, pentru a câștiga adepți. – Din fr. **propagande**.

12. Mesajul reclamatului nu reiese niciun element de ură, nu denotă că ar instiga la ură împotriva polițiștilor, sensul afirmațiilor incriminate nu este unul care a avut ca scop sau care a vizat atingerea demnității unei comunități sau crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare împotriva polițiștilor. Prin mesaj nu a incitat și nu a stârnit încurajarea unor manifestări sau sentimente de ură, neexistând nicio sintagmă ofensatoare și care să aibă un efect de umilință sau care să constituie o apreciere jignitoare strâns legată de polițiști.

13. Reclamatul consideră că au acționat agresiv și împotriva legii o parte dintre polițiștii care au făcut publice informațiile personale ale petentului, căutând în baza de date pentru a afla informații despre acesta, fără a avea autorizație în acest sens. Astfel, doi polițiști din Brașov (reclamatul îi menționează în cuprinsul punctului său de vedere depus la

dosar) au prezentat o informație privind o contestație a reclamatului asupra unei contravenții și au indus opiniei publice părerea că acesta a propus modificarea legislativă în interesul personal, deși sancțiunea i-a fost aplicată reclamatului cu trei ani în urmă. Astfel, prin divulgarea unor informații confidențiale, cei doi polițiști au reușit cu intenție să creeze o stare conflictuală și instigatoare de injurii la adresa reclamatului.

14. Reclamatul susține că nu a vizat atingerea demnității unei comunități sau crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare împotriva unei categorii. Prin publicarea acelui mesaj nu a incitat și nu a stârnit încurajarea unor manifestări de sentimente de ură bazate pe temeiul categoriei sociale.

15. Referitor la acuzația încălcării dreptului la imagine, reclamatul susține că este definit în mod expres de Codul Civil la art. 73 și nu trebuie confundat cu dreptul la demnitate.

IV. Motivele de fapt și de drept

16. În analiza săvârșirii unor presupuse fapte de discriminare de către un parlamentar, președintele României sau Primul ministru, o mențiune se cere a fi făcută: **prevederile art. 30 alin. (6) și alin. (7) din Constituția României în vigoare cuprind obligații valabile pentru toți cei care se bucură de libertatea de exprimare și, prin urmare, parlamentarii și Președintele României nu pot fi excluși de la îndeplinirea acestora.** (a se vedea "Constituția României – comentată și adnotată" Mihai Constantinescu, Ion Deleanu, Antonie Iorgovan, Ioan Muraru, Florin Vasilescu și Ioan Vida, Regia Autonomă Monitorul Oficial, 1992, comentariu la art. 70 din Constituția României, art. 72 după revizuirea din 2003; I. Muraru ș.a. "Constituția României. Comentarii pe articole." Ed. CH Beck, București, 2008, pag. 683; I. Deleanu, "Instituții și proceduri constituționale – în dreptul comparat și în dreptul român" – Tratat, ed. Servo – Sat, 2003, pag. 529 și pag. 791).

17. În acest sens s-a exprimat și Curtea Constituțională a României, care prin decizia nr. 53/2005 arată că "opiniile, judecățile de valoare sau afirmațiile titularului unui mandat de demnitate publică – așa cum este Primul ministru al României, autoritate publică unipersonală, ori cum este conducătorul unei autorități publice –, referitoare la alte autorități (...) rămân în cadrul limitelor libertății de exprimare a opiniilor politice, cu îngrădirile prevăzute de art. 30 alin. (6) și (7) din Constituție" (I. Muraru ș.a. "Constituția României. Comentarii pe articole." Ed. CH Beck, București, 2008, pag. 791).

18. Având în vedere cele prezentate, în analiza săvârșirii unei fapte de discriminare de către un parlamentar, Președintele sau Primul ministru al României nu are relevanță dacă aceștia au săvârșit presupusa faptă de discriminare în exercițiul mandatului sau nu.

19. Raportat la speță, este de avut în vedere că orice politician își păstrează calitatea pe toată perioada mandatului.

20. Declarațiile parlamentarilor au o pondere foarte mare și un impact mult mai puternic asupra cetățenilor, din cauza poziției publice ocupate.

21. În fapt, textul publicat pe contul facebook al reclamatului **se încadrează în limitele libertății de exprimare**, astfel cum este consacrat acest drept în legislația internă și în convențiile internaționale privind protecția drepturilor omului, respectiv în jurisprudența internă și internațională.

22. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

- să urmărească un scop legitim,
- să fie necesară într-o societate democratică și
- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

23. Ingerința să fie prevăzută de lege

24. Prima condiție, existența unei prevederi legale, a normei juridice care stipulează ingerința statului în exercitarea dreptului la liberă exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și republicată. Textele normative sunt **previzibile și accesibile**, conforme cu standardele consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

25. Ingerința să urmărească un scop legitim

26. Scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în dreptul la libera exprimare, în speța de față, nu se impune necesitatea protecției demnității persoanelor din categoria profesională menționată.

27. Deși, primele două condiții pentru limitarea libertății de exprimare sunt îndeplinite, **în cele ce urmează probăm faptul că, în speță, interferența statului în libertatea de exprimare nu „este necesară într-o societate democratică,,.**

28. Necesitatea ingerinței

În analiza declarației potrivit testelor stabilite în jurisprudența CEDO, vă demonstrăm că nu există motive „relevante și suficiente“, care să justifice necesitatea ingerinței statului în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase“ (“pressing social need“).

29. Existența unei „nevoi imperioase“ a unei restricții privind libertatea de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, autoritățile naționale având competența evaluării existenței acestei condiții, dispunând de o marjă de apreciere (a se vedea Corneliu Bârsan, *Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.*)

30. Marginea de apreciere a statelor se stabilește potrivit standardelor minime ale CEDO (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

31. Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

32. În cele ce urmează prin analiza standardelor minime CEDO vă probăm că nu există o necesitate pentru ingerința statului în limita libertății de exprimare, având în vedere următoarele elemente: **obiectivul urmărit de reclamată prin declarație, conținutul, contextul în care a avut loc declarația, rolul în societate al persoanei, autor al textului publicat.**

33. Obiectivul urmărit de reclamat

Obiectivul urmărit de reclamat a fost să informeze publicul cu privire la obiectul scrisorii Grupului Polițiștilor Rutieri adresată Președintelui României pe baza propunerii legislative a reclamatului .

34. Raportat la primul element, nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată a urmărit să informeze opinia publică cu privire la un subiect de interes public.

35. Conținutul declarației

Potrivit conținutului ei, declarația este una politică, o poziție într-un subiect de interes public: comportamentul unor politicieni.

36. De asemenea, Colegiul director constată că, în speță, **nu există niciun element de incitare** împotriva unor cetățeni pe baza criteriului de categoriei profesionale. Nu suntem în prezența unui „**pericol evident și prezent,,** (clear and present danger), existând posibilitatea

de reacție publică la adresa declarațiilor părții reclamate.

37. Nici sub acest aspect nu se impune limitarea libertății de exprimare.

38. Contextul în care a avut loc declarația

39. Suntem în prezența unui text publicat pe rețeaua facebook, de către un parlamentar care este și inițiatorul propunerii legislative și, în spiritul unei dezbateri publice, pune o serie de întrebări retorice.

40. Nici sub acest aspect nu se impune limitarea libertății de exprimare.

41. Rolul în societate a persoanei, autor al afirmației

42. Rolul, poziția autorului declarației, obiect al plângerii, este determinant din perspectiva analizei limitei libertății de exprimare.

43. Partea reclamată este un om politic, ales în funcția de demnitate publică de deputat.

44. Acest rol al reclamatului are importanță din perspectiva caracterului fundamental al jocului liber al dezbaterii politice într-o societate democratică.

45. „Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar în mod deosebit are un caracter indispensabil pentru persoanele alese în funcții de demnitate publică, pentru **partidele politice și pentru membrii acestora, deoarece ei îi reprezintă pe cei care le dau votul, răspund preocupărilor acestora și le apără interesele**“ (Incal v. Turkey par. 46, a se vedea Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, comentată și adnotată, vol. I, pag. 750, pct. 66). Ingerința în limitele libertății de exprimare a unei persoane aflate în funcție de demnitate publică induce responsabilități deosebite instituțiilor statului.

46. „Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, **chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare**”. (ibidem, pct. 66).

47. Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un politician, persoană în funcție de demnitate publică.

48. Rolul în societate al autorului declarației nu justifică ingerința statului în exercitarea dreptului la libertatea de exprimare.

49. În drept, în soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

✓ art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

✓ art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

✓ art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000);

✓ art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”.

50. Concluzii

51. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

52. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică,**” (CEDO, Lingens c. Austriei, nr. 9815/82, hotărârea din 08.07.1986).

53. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice,

reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabile de dezvoltare.
54. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere **obiectivul urmărit de reclamat, conținutul declarației, contextul în care a avut loc, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației,**

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, declarațiile se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art.2 alin.(8) din același act normativ.
2. O copie a hotărârii se va transmite părților:

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Data redactării: 20.02.2019

M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.